

Sysselsättning i skogsbruket

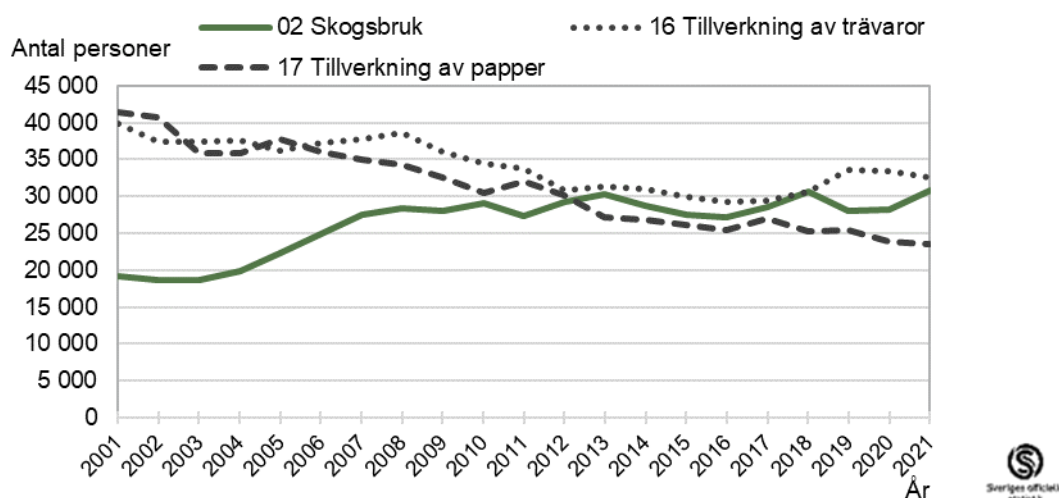
Under 2021 var nästan 31 000 personer sysselsatta i skogsbruket, vilket är i nivå med föregående år. Andelen kvinnor är fortsatt under 20 procent. Under samma år sysselsatte skogsindustrin 56 000 personer.

Antalet sysselsatta ökade kraftigt i skogsbruket under åren efter 2005 då stormen Gudrun inträffade. Sedan dess har sysselsättningen fluktuerat mellan 25 000 och 31 000 personer. Förändringarna mellan enskilda år är ofta för små för att vara statistiska säkerställda ökningarna eller minskningar. Med skogsbruk avses svensk näringsgrensindelning, SNI 02. Se mer om sysselsättningsbegreppen under avsnittet förklaringar i slutet av faktabladet.

Ökad sysselsättning i skogsbruket över tid men minskning inom skogsindustrin

I skogsindustrin (SNI 16 och 17) har däremot sysselsättningen minskat sedan 2001. Störst är nedgången i tillverkning av papper där antalet sysselsatta nästan halverats på 20 år.

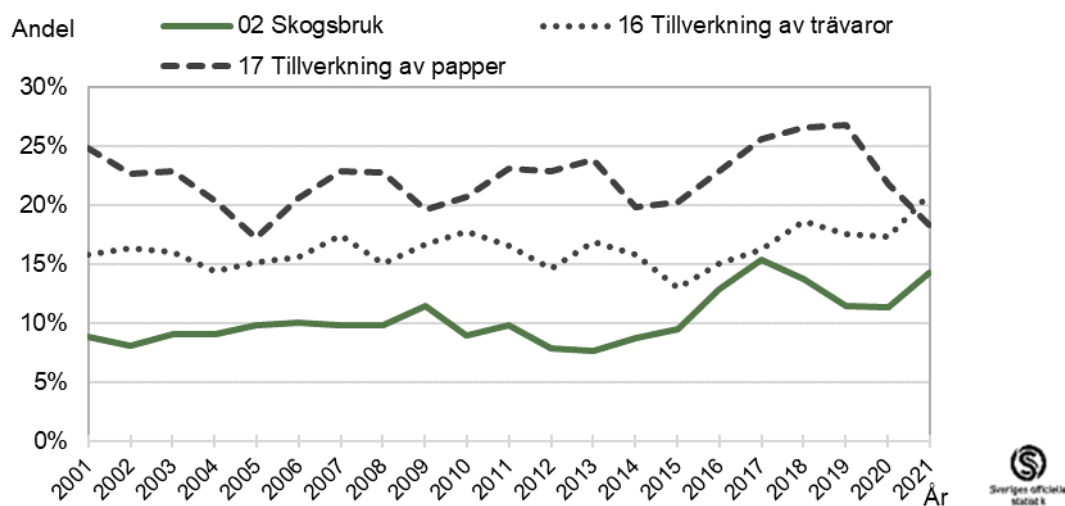
Figur 1. Antal sysselsatta (15 - 74 år) per bransch, år 2001 – 2021



Källa: Statistiska Centralbyrån, Arbetskraftsundersökningarna

Andelen kvinnor i sysselsättningen i de tre branscherna ligger på omkring 20 procent. Andelen är lägst i skogsbruket med mellan 10 och 15 procent kvinnor sedan 2016. Före det var andelen kvinnor ganska stabil kring 10 procent.

Figur 2. Andel sysselsatta kvinnor (procent) per bransch, år 2001 – 2021



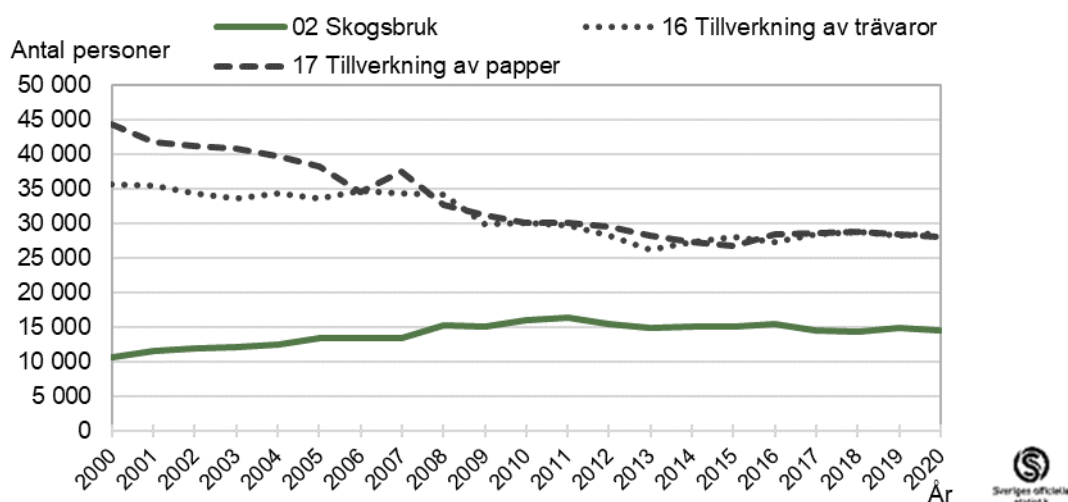
Källa: Statistiska Centralbyrån, Arbetskraftsundersökningarna

Större skillnad i antal anställda

Antal anställda avser medelantalet anställda som redovisas i företagens officiella årsredovisningar. Till skillnad från antal sysselsatta inkluderas inte egenföretagare i begreppet anställda. Eftersom det är många egenföretagare i just skogsbruket så syns en större skillnad mellan skogsbruk och skogsindustri för antal anställda jämfört med sysselsatta. Omkring 15 000 är anställda i skogsbruket medan de två branscherna i skogsindustrin har runt 28 000 anställda vardera.

Sedan 2010 har antalet anställda inom både skogsbruk och skogsindustri varit relativt oförändrat. Mellan 2001 och 2010 minskade antalet anställda inom skogsindustrin, särskilt inom tillverkning av papper. Antalet anställda inom skogsbruket ökade något under samma period.

Figur 3. Antal anställda per bransch, 2000 – 2020



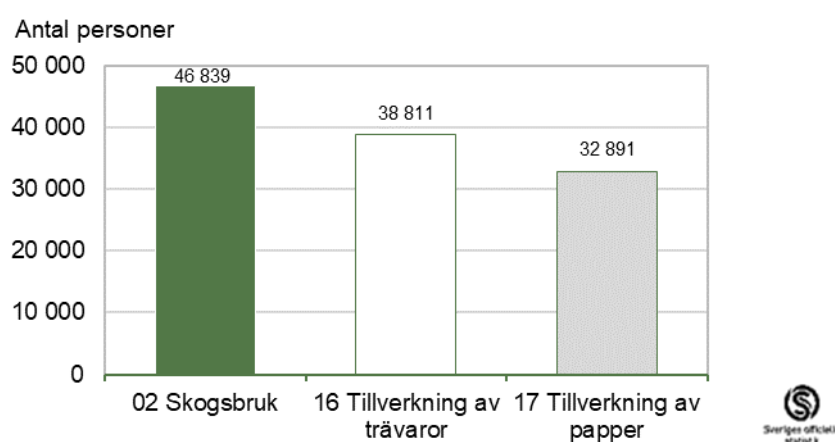
Källa: Statistiska Centralbyrån, Företagens Ekonomi

Inkomsten ger mer information

Genom att göra statistik på inkomster från kontrolluppgifter och deklARATIONER kan vi fånga perspektiv som annars är svåra att belysa i mer traditionell sysselsättningsstatistik. Detta gäller särskilt för skogsbruket som har en stor mängd enskilda näringsidkare och många skogsägare har även hög ålder. Ha dock i åtanke att man som skogsägare kan sprida ut sina intäkter över flera år i deklARATIONEN och vid bearbetningen av denna statistik kan vi inte ta hänsyn till det. Vi räknar även bara med personer som haft en positiv årsinkomst i statistiken i detta avsnitt.

Under 2020 hade cirka 46 800 personer en inkomst primärt från branschen skogsbruk. Från tillverkning av trävaror hade 38 800 personer en inkomst och från tillverkning av papper 32 900 personer.

Figur 4. Antal personer med inkomst per bransch, 2020



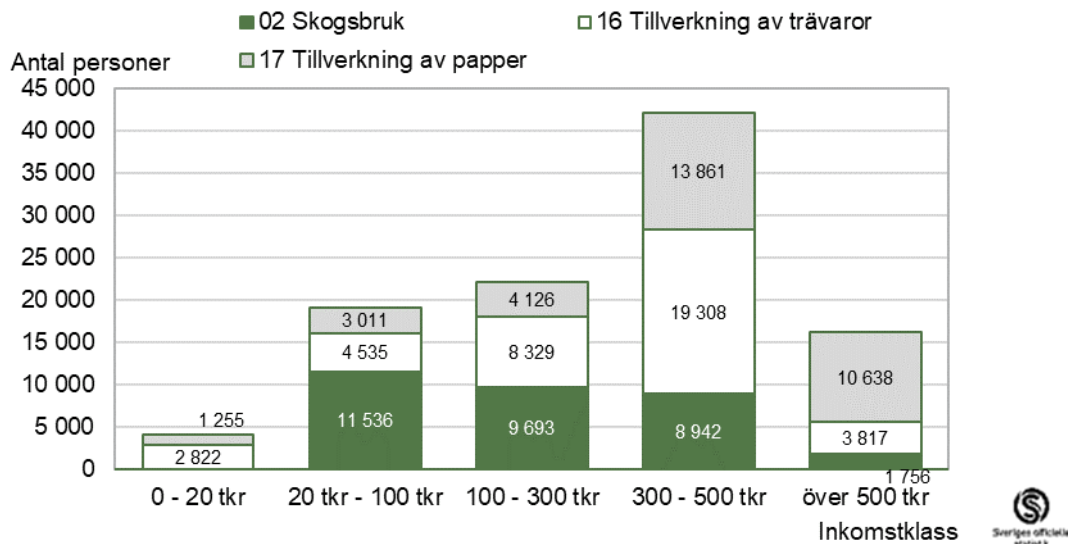
Källa: Statistiska centralbyrån

Vanligare med lägre inkomster och högre ålder i skogsbruk

Det är fler personer som har inkomst från skogsbruk än antalet som är sysselsatta eller anställda inom skogsbruk. Det finns en skillnad inom skogsindustrin också men den är inte lika stor. Skillnaden beror på fördelningen av ålder och inkomster i skogsbruket som skiljer sig något från skogsindustrin. Dessa skillnader gör till exempel att en del enskilda näringsidkare som haft inkomster från sitt skogsbruk inte är inkluderade i definitionerna kring begreppen sysselsatt eller anställd. Se även avsnittet förklaringar i slutet av detta faktablad.

I figur 5 visas fördelningen av antal personer i fem olika inkomstklasser och de tre branscherna. I de lägre inkomstklasserna är det vanligare med personer som har inkomst från skogsbruk men i de högre är de två branscherna i skogsindustrin mer framträdande. Detta behöver inte betyda att skogsbrukare har en lägre inkomst per år utan kan som exempel vara att skogsbruk är vanligare att bedriva som en sidoverksamhet samtidigt som personen även har ett annat jobb utanför skogsbruket eller är pensionär. Medan skogsindustrin präglas mer av anställning och lönearbete än egenföretagande.

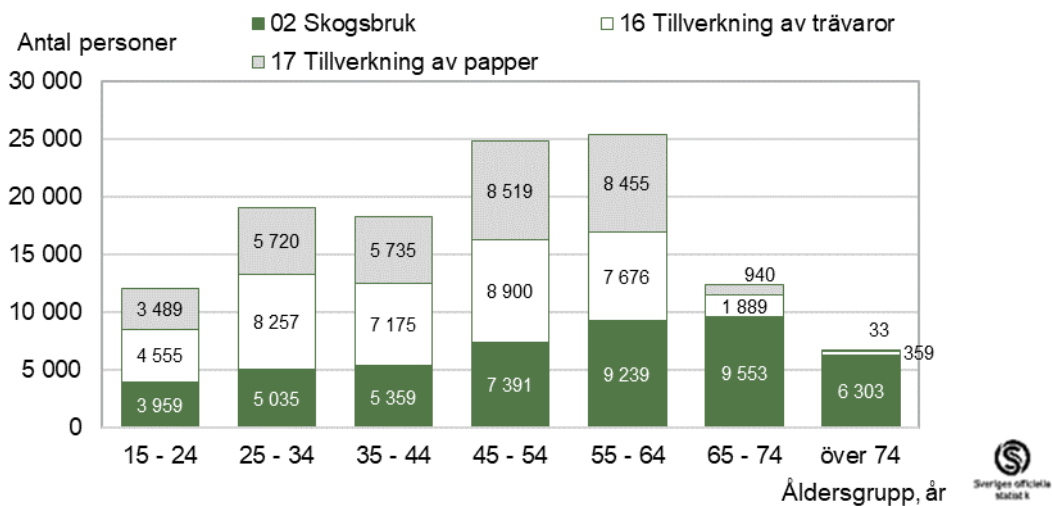
Figur 5. Antal personer med inkomst per årsinkomstklass, bransch, 2020



Källa: Statistiska centralbyrån

Även i åldersfördelningen skiljer sig skogsbruk från de två branscherna i skogsindustrin. Industrin är mer fokuserad kring åldersgrupperna upp till pensionsålder, de största grupperna är de mellan 45 - 54 år och 55 - 64 år, därefter avtar antal personer med inkomst kraftigt i skogsindustrin. Medan inkomsterna fortsätter även förbi pensionsålder i skogsbruket. Detta kan jämföras med begreppet sysselsatt som enbart inkluderar personer som är upp till 74 år.

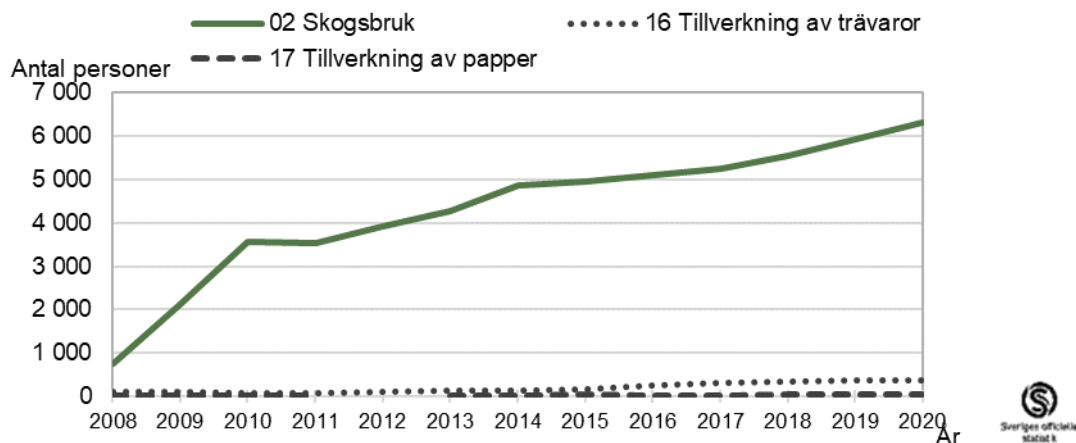
Figur 6. Antal personer med inkomst per åldersgrupp och bransch, 2020



Källa: Statistiska Centralbyrån

En fördjupning i den äldsta åldersgruppen med personer över 74 år, visar att antal personer med inkomst ökat i skogsbruket mellan åren 2008 och 2020. Motsvarande ökning i skogsindustrin finns inte. Ökningen i skogsbruket syns även i statistiken om antal och ålder på skogsägare.

Figur 7. Antal personer över 74 år med inkomst per bransch, 2008 – 2020



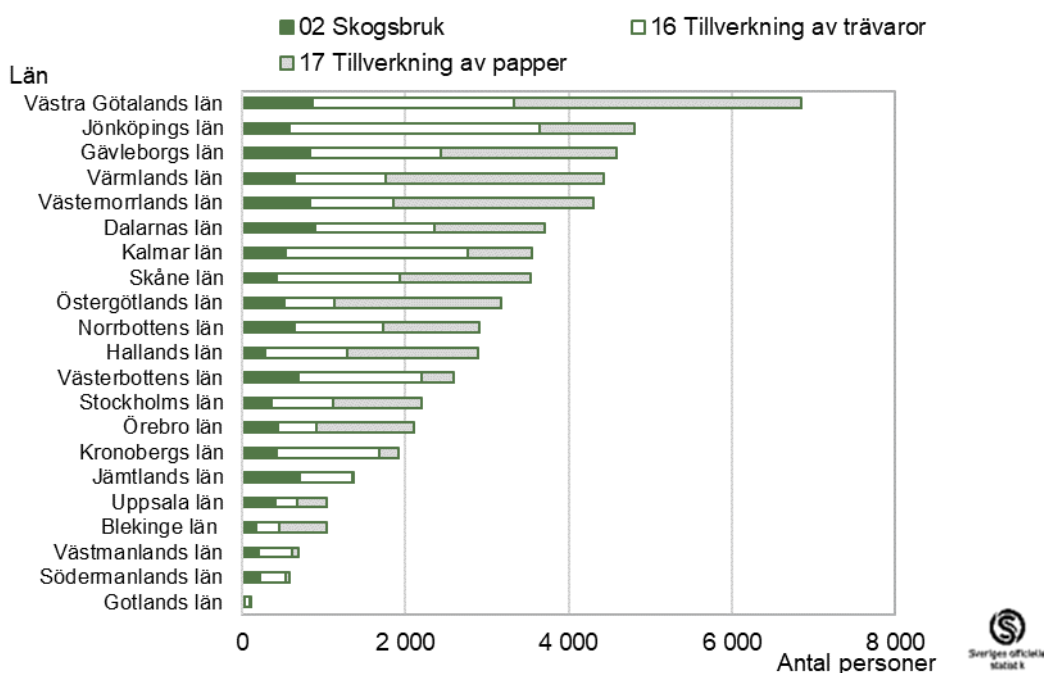
Källa: Statistiska Centralbyrån

Flest med årsinkomst över 300 000 kr i Västra Götaland

Statistiken om personer med inkomst är uppdelad per län och inkomstklass. I detta sammanhang avses länet där personen är folkbokförd, inte arbetsplatsens län.

Ett exempel visas i figur 8 där personer med årsinkomst över 300 000 kr valts ut för de olika branscherna. I figur 5 syntes att personer med inkomst från branscherna i skogsindustrin var flest i dessa högre inkomstklasser. Det syns även i figur 8 där personer med inkomst från skogsbruk var i minoritet i de flesta län. Totalt var det cirka 46 800 personer med en primär inkomst i skogsbruket 2020, ungefär 10 700 av dessa hade en inkomst över 300 000 kr.

Figur 8. Antal personer med årsinkomst på mer än 300 000 kr per bransch och län, 2020



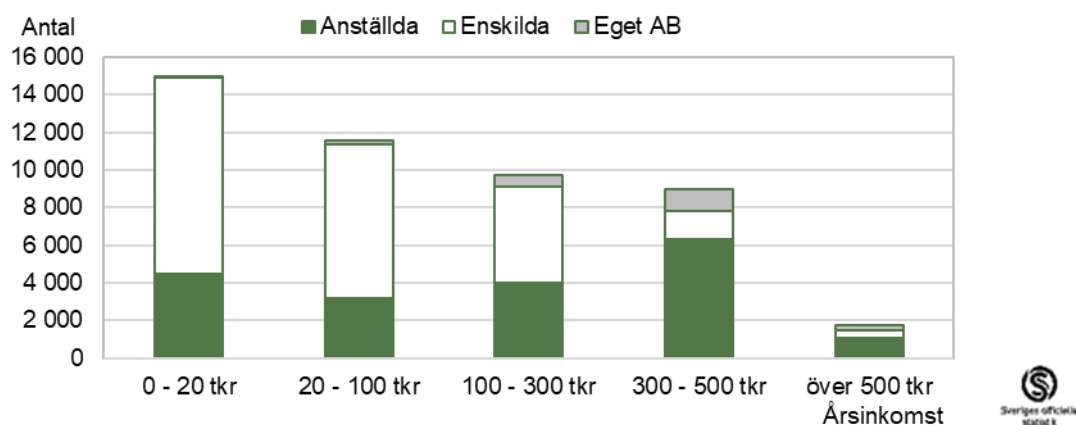
Källa: Statistiska centralbyrån

Sammantaget för de tre branscherna under 2020 fanns flest personer med årsinkomst över 300 000 kr i Västra Götalands län, med cirka 6 900 personer, där tillverkning av papper var den dominerade branschen. Något lägre, drygt 4 800 personer fanns i Jönköpings län men där var i stället tillverkning av trävaror den vanligaste branschen

Högre inkomst bland anställda

En uppställning på inkomst och yrkesställning visar att enskilda näringsidkare inom skogsbruket är vanligare för inkomster upp till 300 000 kr. För inkomster över 300 000 kr är anställda och företagare med eget aktiebolag vanligare. En förklaring till detta kan vara att enskilda näringsidkare inom skogsbruk framför allt avser skogsägarna själva och deras inkomster från avverkning medan anställda och de med eget aktiebolag oftare är sysselsatta inom entreprenad och skogsvård.

Figur 9. Antal personer med inkomst i SNI 02 Skogsbruk per årsinkomstklass och yrkesställning, 2020

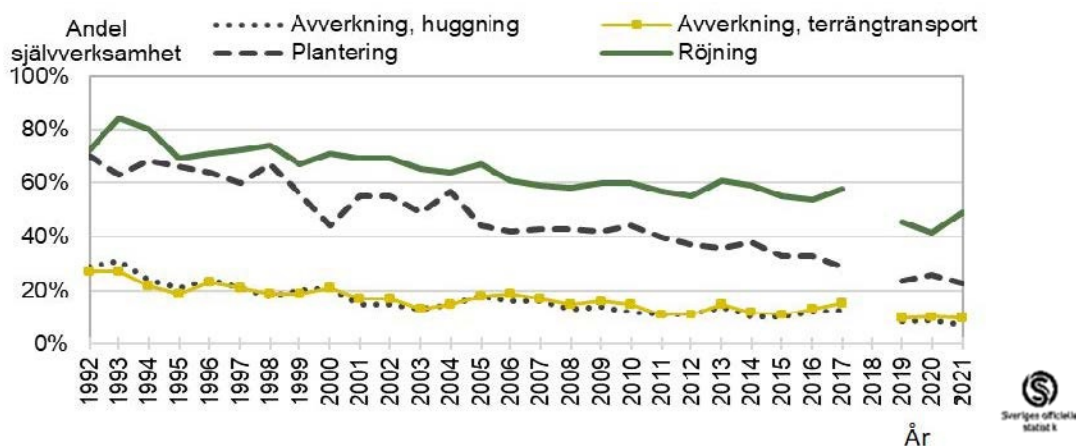


Källa: Statistiska centralbyrån

Självverksamhet i småskaligt skogsbruk

Självverksamheten har på lång sikt sjunkit inom det småskaliga skogsbruket. Självverksamhet är vanligare inom skogsvårdsåtgärder än inom avverkning, men det är också inom skogsvårdsåtgärder som plantering och röjning som självverksamheten sjunkit mest sedan 1992. Undersökningen genomfördes inte 2018 vilket framgår av tidsserien nedan.

Figur 10. Andel självverksamhet (procent) efter aktivitet i småskaligt skogsbruk, 1992 – 2021



Källa: Skogsstyrelsen

Så gör vi statistiken

Statistiken om personer med inkomst är baserad på årliga bruttoinkomster som ursprungligen är hämtade från kontrolluppgifter och deklarationer. Både inkomster från lön och inkomst från näringsverksamhet är medräknade. Inkomsterna är knutna till den bransch som arbetsgivaren eller näringsverksamheten primärt bedriver verksamhet inom. Varje person kan ha inkomster från flera olika jobb. Till exempel kan en person ha en inkomst från skogsbruk på 50 000 kr och en inkomst från en annan bransch som är lägre. I sådana fall kommer personen räknas med i skogsbruket där hen haft sin största inkomst. Det vanligaste är dock att det bara finns en inkomstkälla per person.

Bara personer som är folkbokförda i Sverige, är över 15 år och som inte har negativa inkomster (företagsförluster) ingår. Statistiken om inkomster avser årtalen 2008 och framåt.

Antal sysselsatta samlas in av Statistiska Centralbyrån via Arbetskraftsundersökningarna (AKU). Dessa är urvalsundersökningar där det varje månad görs telefonintervjuer med slumpmässigt utvalda personer för att fråga om deras aktuella sysselsättningsförhållande. Det finns även företagsbaserad sysselsättningsstatistik, det vill säga där företaget är undersökningsobjektet. Det gäller SCB:s Företagens Ekonomi där statistik om antal anställda finns.

Statistiken om självverksamhet är hämtad från Skogsstyrelsens undersökning om åtgärder i skogsbruket.

Förklaringar

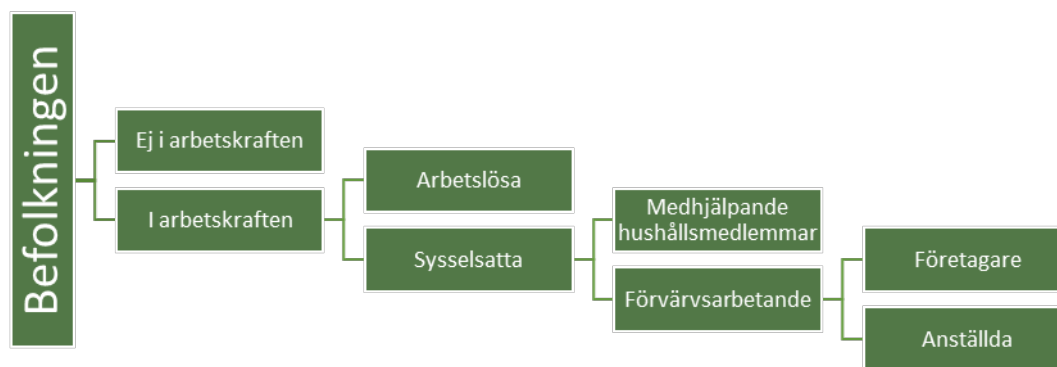
Branschbenämningar

- SNI 02 Skogsbruk, benämns antingen som 02 eller skogsbruk. Innehåller förutom markägande skogsbrukare bland annat även entreprenörsföretag som är aktiva inom skogsbruk och skogsvård. Det är alltså inte bara egenföretagare utan även personer med anställning och löneinkomst.
- SNI 16 Tillverkning av trä och varor av trä, benämns som 16 eller tillverkning av trävaror.
- 17 Pappers- och pappersvarutillverkning, benämns som 17 eller tillverkning av papper.
- SNI 16 och 17, benämns även tillsammans som skogsindustri.

Begreppen anställda, sysselsatta och självverksamhet

Skillnaden mellan begreppen anställda och sysselsatta handlar om hur företagare och medhjälpare hushållsmedlemmar räknas med. I antal sysselsatta är de medräknade medan de inte är det i antal anställda.

Figur 11. Schematisk överblick av sysselsättningsbegrepp



Anställda

Medelantalet anställda som redovisas i företagens officiella årsredovisningar. Med detta avses antalet anställda omräknat till heltidspersoner på årsbasis.

Sysselsatta

Personer mellan 15 till 74 år och omfattar följande grupper:

- personer som under en viss vecka (mätveckan) utförde något arbete (minst en timme), antingen som avlönade arbetstagare, som egna företagare (inklusive fria yrkesutövare) eller oavlönade medhjälpare i företag tillhörande make/maka eller annan medlem av samma hushåll (= sysselsatta, i arbete).
- personer som inte utförde något arbete enligt ovan, men som hade anställning, arbete som medhjälpande hushållsmedlem eller egen företagare (inklusive fria yrkesutövare) och var tillfälligt frånvarande under hela mätveckan. Frånvaron räknas oavsett om den varit betald eller inte (= sysselsatta, frånvarande från arbetet). Orsak till frånvaron kan vara sjukdom, semester, tjänstledighet (t. ex. för vård av barn eller studier), värnpliktstjänstgöring, arbetskonflikt eller ledighet av annan anledning.

Självverksamhet

Skogsarbete på egen mark som utförs av skogsägarna, familjemedlemmar eller av ägaren fast eller tillfälligt anställd personal (ej entreprenörer). Småskaligt skogsbruk definieras av Skogsstyrelsen som markägande mellan 5 och 5 000 hektar.



Statistiken är producerad av Skogsstyrelsen som ansvarar för officiell statistik inom området.

Produktnummer: JO0501 Serie: JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske.

Utkom den 15 december 2022

Kontakt: Sebastian Constantino

Telefon: 070-395 11 21

E-post: sebastian.constantino@skogsstyrelsen.se